

Og skønt hvert blad er gult og gråt · som farven af de døde, · den sommerdag jeg mindes godt, · da de var purpurrøde.

I deres fine væv endnu · jeg kender hver en åre, · som før af morgenduggen nu · de fugtes af min tåre (september 1832).

Se disse rosenblade · i kniptet grønt! · Mon nogen krammers lade · har stof så skønt? *H. V. Kaalund* (15). Som blomsterstøvet ulmer, · ned-sænket i rosens barm, · at knoppen kraftigt svulmer · og blusser rød og varm (a); imod os kom den lune luft, · helt fyldt af elskovrosens duft (b); hun er en lille, fattig en, · men rosen-rød, hvid som en lilje (c), svulmer hendes kind og mund · som en rose, som en lilje · med sit purpur, med sin sne (d), på overleben spirer dun, · lig spæde låd, der værner om · mosrosens purphelligdom (e); jeg trykker kyssets rose · på håndens liljeblad (c) *Christian Winther* (16). Rose, min glæde og lyst, forårets yndige datter! · kærligheds rødmende tolk, tavshedens stille symbol! · Nys blufærdig udfoldet svang dig usynlige hænder · fast som en virak til Gud, frem og tilbage med frys *Ludvig Bødtcher* (17). Du fattige busk, hvor er du skøn! · Hvor yndig og fin, hvor sommergrøn! · Din blomstertop · bandt ingen op, · når den var rosentung — · dog flammer du for solens glød · lig kærlighedens rose rød, · mens sjælen er ung (a) ... men før vi vented, havde vi Sankt Hans, · de vilde roser fletted brudekrans (b); roser udspringer · blandt torne, som stinger · lig luende elskov af truende had (c); lykkens roser røde · kun mellem torne gløde (d) *Chr Richardt* (18).

Den skønne går ind i sit attende år, · nu står rosen i knop, *Erik Bøgh*, vaudevillen Narret April 1840; hendes kinder er som liljer · med rosenblade på ... de [andre piger] er blot som liljer og roser — · men du er en tulipan! *Erik Bøgh* 1855 (originalen i sjællandsk dialekt).

Den vilde rose blomstrer. · Rødmende står rosenbusken · rundeligt prydet, · dugget og dufte, · et bad af svalhed · og blomsterånde, · søster til aftenstjernen · og de lyse nætter. · Aldrig går mig af minde · vildrosens under, · lærken og de lyse nætter *Johannes V. Jensen* (19). Altfor vidunderlige flade skåle. · Fem store blade stærkt tilbagebøjet, · løse og dog usynligt sammenføjet · med gule blomster midti — nål ved nål, · støvtrådenes pupil i blomsterøjet. · Altfor vidunderlige flade skål. · Mit hjerte skælver i mig ved at se · de vilde rosers skønhed — lyst og ve *Hakon Holm* (20) — den vilde rose · dugfrisk over gærdet bøjet, · æggende og yndig i sin friskhed *Otto Asmus (Thomsen)*

(21). Hvor er din bleghed rød, du vilde rose, · som pigens pande, da hun først forstod · i ensomhed det blik, som sødt berørte · for allermørste gang det unge blod *Helge Rode* (22). (Klitrose): Et under at finde · bag klitrækvens rand · de fineste blomster · i goldeste sand *Niels M. Gerald* (23).

Åben er vinduet. Udenfor · vugger min rose; duften rinder herind, · sval er den og sød. · · Sving rose, dit røgelses kar! · Kordreng er du i den herligste helligdom *Valdemar Rørdam* (24). Se, hvor det rødmere i bladenes indre, · sart som en jomfrus blufærdige kind. · Ak, i en roses lønlige drømme · trænger sig aldrig et menneske ind. · · Duften er blomsternes eneste sprog. · Duften siger, hvad rosen vil. *Sophus Michaëlis* (25). I vasen roser sat som røde pager · i silhuet mod rudens blå facade, · i klædedragt af bløde fløjlsblade, · med knopper små, som lilleput-bagager. · · Og over roserne en duft så svimmel, · en fryd for sanser, et harmonisk møde · med duft og farver mod en gylden himmel, · hvis aftenskær er som en morgenrøde *Hulda Lütken* (26). En rose! så fager og rødmende bly, · som bær' den et digt under bladenes silke — · et kærlighedsdigts med en rytmé så blød · som vugget i takt af de svajeste kviste *Salomon J. Frifelt* (27). Elskov er en purpurdugget rose, · der gløder selvforbrændende i løvet · for ubestøvet · at tabe sine blade, uden frugt *Mogens Lorentzen* (28). Jeg elsker de hvide roser, · så sarte og fine af lød. · De minder mig om asken, · der dækker den ulmende glød *Cai M. Woel* (29). Hvad driver imod mig i nattens luft — · jeg standser og nævner et navn — · vækkede vildrosens vinableduft · en verden af længsel og savn *Axel Juel* (30) — en knoppet rose · på dette sted har grebet i din trøje, · og jeg må mindes andre rosenknopper, · der farligt kroner barnens hvide høje *Knud Wiinstedt* (31).

Jeg så så mange roser, hvor siden hen jeg fo'r — langt renere i farve, langt rigere i flor — · men aldrig nogen sinde fandt jeg så sød en duft · som hos min moders roser i hjemmets rene luft *Kristen Beck* (32). Blandt tropaeolum og floks · blomstrer høstens sidste rose · sart i duft og bleg som voks *Otto C. Fønss* (33), hver en sommer bærer alle jordens somre i sit skød, · der er nye rosers skønhed i den sidste roses glød *Tove Ditlevsen* (34). (På kirkegård): rødest dog er hvert rosenhang · med rankerne rige og fulde. · Thi alle de hjerter, der slog engang, · er steget som roser af mulde *Hans Hartvig Seedorff* (35); duften af roser er sødlig som lugten fra grave *Grethe Heltberg* (36).

Min attrås røde hyben, min elskovs fine strå
Aage Lind (37). Hvor smager vel den våde luft
 · som pigekinders hyben-duft *Johannes V. Jensen* (38) – hegnet skinner af hybens · røde, trodsige løfter: · Livet er ikke omme · der kommer en hellig vår! *Mogens Jermiin Nissen* (39). Frygt ej den høstlige time, bladenes fald. · Slumrende roser er godt i hvert skinnende hyben. · Fører en rose sin tro til de kommende tider, · tænder den skønhed på · – skønt den selv ligger slukket · da har den blomstret for livet, · – rosernes kald! *Hans Hartwig Seedorff* (40); hårde hyben, · offerkummer, som rummer · kærnernes levende kim *Grethe Heltberg* (41) – bag gærdets sorte kniplingsbræm, · hvor krukken små af rød koral · er lagt i rosens tornefavn · og lyser op, som bar den al · den glød, der var i somrens bavn *Aage Rasmussen* (42). Stor og stille ligger parken · under løvets brune regn · · Kun de røde hybenhjerter · hulker i et hærget heg *Chr. Stub Jørgensen* (43); hybenkranse, · rosehjerter · lyser op som højtids-kærter *Harald H. Lund* (44), som røde kærter ved somrens båre · de blanke hyben er tændt på rad *Ingrid Larsen* (45). Højt i den disede høstluft · helt ind i vinterens dag, · vajer de blodrøde hyben · som livets sejrende flag *Thorkil Barfod* (46), og hylles hegnet · i bløde kåber, · i sneen drysser · de røde dråber, · de røde hyben · i sneens hvide ... · forbløder ene · ved vintertide *Niels Jeppesen* (47).

Jens Baggesen, Skønne, kælne roser visner ikke! (1787); Thorkil Barfod, Den morgenvåde rose (46); Kristen Beck, Min moders roser (32); Erik Bøgh, Roserne (1840); Ludvig Bødtcher, Nu gløder i roseen Gud Amor sin pil; Den efterladte

rose (17); Jørgen Emborg, Troubadour (48); Otto C. Fønss (49); Richard Gandrup, Vilde roser (50); Alex Garff, Rosenbusk (51); A. J. Gejlager, Vår mellem fjelde (52); Grethe Heltberg, Ildrosen (53) og Roserne (41); Aage Hermann, Hyben (54); Aage Hoffmeyer, Bedstemor i rosenhaven (55); Børge Janssen, Den sidste rose (56), motivet 'sidste rose': Hansigne Lorenzen (57), L. J. Stenvad (58), Johs. Wiberg (59); K. L. Kristensen, Hyben (60); H. V. Kaalund, Til roseen (61); Aage Matthison-Hansen (kirkegårdens roser; 62); Poul Martin Møller, Rosen blusser alt i Danas have (1820), jf. 984 477; Mads Nielsen, Nu blomstrer den vilde rose (63); Adam Oehlenschläger, Rosen; Svend Rehling, Sarons rose (64); Olfert Richard, Skønne september – hybenpragt på gærde (65); Valdemar Rørdam, Hvide rose (66) og La France (67); Viggo Stuckenbergs (68); Eivin Suenson, Høstrosen (69).

LITTERATUR: (1) 143 nr. 56,85,127,146,197,262, 281f; 488 1,1871,206,215,222,236 og 2,1876,240; 830 efterslet 1890,20; 690 17,1267ff,1276ff; 176 1902, 1–19; (2) 754b 18, 179–90; 462 148f; (3) 754c 31; (4) 665k XII.2; (5) 462 151; (6) 237 57f; (7) Aug. Baggesen, Jens Baggesen Biographie 1,1843,103 jf. 151f; (7b) Leif Ludwig Albertsen, Syvald og roserne, 1977; (8) 730d 124f; (9) 51 97; (10) 65 (Søndag) 27/8 1944; (11) 433c 33f; (12) 351 30,1930,142; (13) 462 152,154; (14) 842 107; (15) 506 2; (16) a Til Een, digt 26 sml. digt 30; b 980f 10; c 980h 91,270; d 980d 69; e 980b 158; (17) 114b 18f,185f; (18) a Digte i Udvælg 1,1914,137; b 766g 66; c 766d 62; d 766f 10; (19) 433n 6; (20) 392b 76; (21) 899 30; (22) 776e 35; (23) 300 21; (24) 789c 43; (25) 600 61; (26) 566g 26; (27) 268b 73; (28) 556f 28; (29) 982 24; (30) 447 44; (31) 976c 65; (32) 54 15f; (33) 283h 9; (34) 199b 45; (35) 821g 66; (36) 365f 12; (37) 541; (38) Ästetik og Udvikling 1923,14; (39) 649b 25; (40) 821i 26f; (41) 365g 32; (42) 753b 44; (43) 867 55; (44) 561b 31; (45) 527 14; (46) 48f 47f, 57; (47) 439 19; (48) 215b 26; (49) 283b 114f; (50) 290 17; (51) 295b 74; (52) 297b 98f; (53) 365c 20, 26; (54) 372 22; (55) 388b 20f; (56) 428 25; (57) 554 132f; (58) 861 73; (59) 968 22; (60) 490g 65f; (61) 506b 41–43 jf. 506c 189f; (62) 417 1909,331; (63) 648c 29; (64) 759b 12f; (65) 767 116; (66) 789d 61f; (67) 789b 60f; (68) 868c 185f; (69) 870 53.

Rosen på Thorvaldsens grav. Tegning af Vilhelm Pedersen til H. C. Andersens eventyr »Nabofamilierne«.